

## บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงปัญหาของเสียอันตรายจากชุมชนอันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางด้านอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเมื่อผู้บริโภคทิ้งผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วบางชนิดซึ่งเป็นของเสียอันตรายปะปนกับมูลฝอยทั่วไปโดยไม่มีการคัดแยกจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการนำไปกำจัด เนื่องจากการกำจัดของเสียอันตรายและมูลฝอยทั่วไปไม่มีวิธีการที่แตกต่างกัน หากกำจัดของเสียอันตรายด้วยวิธีการฝังกลบหรือเผาเช่นเดียวกับการกำจัดมูลฝอยทั่วไปจะส่งผลให้สารพิษในของเสียอันตรายปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ของเสียอันตรายบางประเภทมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หากมิได้มีการคัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์อีกครั้งย่อมเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลืองและส่งผลต่อการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้นในระยะยาว โดยการศึกษาครั้งนี้จำกัดขอบเขตเฉพาะการใช้มาตรการทางภาษีและกฎหมายในการจัดการของเสียอันตรายประเภทแบตเตอรี่ที่ก่อให้เกิดมลพิษและยากต่อการกำจัดซึ่งมีอยู่มากในปัจจุบัน เนื่องจากแบตเตอรี่เป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า อุปกรณ์สื่อสารนานาชนิด และยานยนต์ทั้งหลาย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่มีใช้ประเภทมูลฝอยติดเชื้อ จึงต้องอาศัยพระราชบัญญัติการสาธารณสุขซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยทั่วไปมาบังคับใช้กับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนซึ่งมีลักษณะการจัดการที่แตกต่างกันจึงไม่อาจจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความชัดเจนระหว่างของเสียอันตรายและมูลฝอยทั่วไปและบทบัญญัติในการจัดการที่แยกออกจากกันซึ่งจะนำไปสู่การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนได้อย่างถูกวิธี ในขณะที่การดำเนินมาตรการทางด้านสิ่งการและควบคุมเพียงประการเดียวในการจัดการของเสียอันตรายยากที่จะประสบความสำเร็จเนื่องจากปัญหาของเสียอันตรายมีลักษณะเฉพาะทั้งยังเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมากและต้องได้รับความร่วมมือในการปรับพฤติกรรมของประชาชนการจัดการปัญหาดังกล่าวจึงจะบรรลุเป้าหมาย

การพิจารณาใช้มาตรการทางภาษีและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินการควบคู่กับการดำเนินมาตรการด้านการสั่งการและควบคุมน่าจะส่งผลดีต่อการจัดการของเสียอันตรายให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น เปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้วที่ได้นำมาตรการดังกล่าวไปใช้จนประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาของเสียอันตราย การนำ

มาตรการทางภาษีสิ่งแวดล้อมมาใช้กับสินค้าแบตเตอรี่เพื่อให้ผู้ก่อมลพิษรับผิดชอบต้นทุนภายนอกที่ตนเป็นผู้ก่อ และใช้อัตรากาภาษีที่แตกต่างกันเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคลดการใช้แบตเตอรี่ที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเลือกบริโภคแบตเตอรี่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และใช้มาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อสนับสนุนให้มีการนำซากแบตเตอรี่กลับมาใช้อีกในรูปแบบต่างๆ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิต นอกจากนี้ ควรนำมาตรการมัดจำ-คืนเงินมาบังคับใช้กับแบตเตอรี่เพื่อรวบรวมซากแบตเตอรี่นำกลับมาใช้อีกและนำส่วนที่เหลือเข้าสู่ระบบบำบัดและกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ ส่วนรายได้จากการจัดเก็บภาษีจากผลิตภัณฑ์แบตเตอรี่ควรนำมาใช้เพื่อจัดการซากแบตเตอรี่และจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะทั้งในราชการส่วนกลางและราชการส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เพื่อเป็นหลักประกันด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการนำมาตรการสังคมมาใช้เพื่อให้ประชาชนตระหนักและเกิดจิตสำนึกในการร่วมรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลดีในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในระยะยาวต่อไป